

γών την ήτταν του και αναγνωρίζω ότι η γυναίκα είναι μυστήριο αλυστον.

Οι στίχοι, στίχοι Πολέμη. Αυτό αρκεί. Έχουν εν τούτοις τὰ γνωμικά και την επίδραση από την μελέτη των αρχαίων Ελλήνων επιγραμματοποιών και κωμικών ποιητών. Η κ. Κυβέλη—τελεία Φατμέ εις κάλλος, με έξωμον Τυνησίαν περιβολήν—θαυμασία. Είναι περιττόν να προστεθῇ ότι έπαιξε καλά. Ο ποιητής ένθουσιασθείς της έγραψε ποίημα εξυμνητικόν και τούτο αποτελεί την δικαιότεραν κριτικήν του έργου του.

Ν. Ζά ν ο ς

εκ των πρωταγωνιστών του «Αττικού Θεάτρου»

★

Σκοπός του «Κοιμισμένου Παλατιού», κοιμηθέντος τόν αιώνιον τὸ ἴδιο βράδυ ὑπὸ τὴν τένταν τῆς «Ν. Σιγνής», εἶναι νὰ καταδείξῃ τὴν δύναμιν τοῦ λαοῦ, τοῦ ἀφυπνιζομένου κατὰ τῆς ἀδιαφορίας τῶν ἀρχόντων του. Ἀντὶ νὰ θίξῃ τὴν σύγχρονον ἐποχὴν ὁ ποιητὴς κ. Α. Γαλανὸς ἐπροτίμησε νὰ καταφύγῃ εἰς τὸν Μεσαιωνικὸν θρύλον τῆς Πεντάμορφης, τὴν ὁποίαν ἀγαπᾷ τὸ Βασιλόπουλο. Ἐγράψῃ εἰς ρέοντα ἀληθὲς στίχους ἢ φαντασμαγορικὴ αὐτὴ ἀλληγορία, τὴν ὁποίαν ὁ θίασος ἀνεβίβασε χωρὶς καμμίαν μελέτην. Τοῦτο συνετέλεσε εἰς τὴν ψυχρότητα, ἣν ἀφῆκε τὸ ἔργον. Ἡ Ἀρετὴ—διωκομένη κατ' ἀρχάς, θριαμβεύουσα κατόπιν—καὶ ἡ Κακία διαμφισβητοῦν Πεντάμορφην καὶ Ρηγόπουλο, ἀλλ' ἀμφότεροι προτιμοῦν τὴν Κακίαν. Ὅταν ὁ λαὸς ἐξεγείρεται κατὰ τῆς βασιλείας καὶ ἐμφανίζεται ὁ ἐχθρὸς, συνέρχεται ἐκ τῆς ἑρωτικῆς μέθης τὸ Ρηγόπουλο καὶ εἰς τὸ πεδίον τῆς τιμῆς σώζει τὸ κράτος, ἐγκαταλείπει τὴν Πεντάμορφην, παρ' ὅλην τὴν προστασίαν τοῦ Ἑρωτος καὶ ἀκολουθεῖ τὴν Ἀρετὴν, ἥτις καὶ τυφλώνει τὸν περρωτὸν υἱὸν τῆς Ἀφροδίτης. Ὁ ποιητὴς ἐπωφελεῖται τῆς παρουσίας ἑνὸς γελοιοποιοῦ διὰ νὰ εἴπῃ ἀληθείας κατὰ τῶν ἀδρανούντων καὶ διασκεδάζοντων ἡγεμόνων.

★

Ὁ κ. Μακρῆς, σοσιαλιστής, ἔκρινεν ὅτι καὶ τὸ θέατρον ἔπρεπε νὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ τὰς κοινωνικὰς ιδέας καὶ ἔγραψε καθαρῶς σοσιαλιστικὸν ἔργον, ὑπὸ τὸν συμβολικὸν τίτλον «Ἡ λίμνη τοῦ φουσκώγει». Διὰ τὴν Ἑλλάδα εἶναι πρόωροι αἱ σοσιαλιστικαὶ ἀρχαί, διότι ἡ Ἑλλὰς εὐτυχῶς δὲν κατατρώχεται ἀπὸ τὰ σκληρὰ προβλήματα τῆς βιοπάλης, ὡς ἐν τῇ Δύσει. Καὶ διὰ τοῦτο ἡ παράστασις δὲν εἶχεν ἐπιτυχίαν. Ἀραιότατον τὸ κοινὸν καὶ μόνον ὁμὰς σοσιαλιστῶν με κόκκινον λαιμοδέτην παταγωδῶς ἐχειροκρῖνται τὰς φράσεις, ὅσαι ὑπερῃμῶντο τῶν ἐργατικῶν δικαιωμάτων καὶ δι' ὧν ἐκαυτηριάζετο ἡ πλουτοκρατία. Ἐργάτου οὐδὲ σκιά. Συνεπῶς ὁ κοινωνιολογικὸς σκοπὸς τοῦ ἔργου ἀπέτυχε, ὅπως ἀπέτυχε καὶ τὸ ἔργον, ὡς συγγραφή.

Πρόκειται περὶ μιᾶς ἀπεργίας. Μία πάλῃ μεταξὺ ἐργατῶν ζητούντων βελτίωσιν τῆς ἐργασίας καὶ διευθυντῶν τῆς Ἑταιρείας ἀπομυζόντων τὸν ἰδρώτα τοῦ ἐργάτου. Ἀπεργία, ἐκσπῶσα κατὰ τῶν ἀπεργῶν, οἵτινες ἐπωφελοῦνται οὕτω νὰ διακηρύξωσι ὅτι ἀδικοῦνται. Τὸ ἔρ. ον τοῦ κ. Μακρῆ «περιγράφει τὴν ζωὴν καὶ τὰς σχέσεις τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν πρὸς τὰς Ἑταιρείας καὶ ἀναπτύσσει τὴν κατάστασιν τῶν τὴν δημιουργηθεῖσαν ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν κεφάλαιον. Ἐξιστορεῖ τὰ αἷτια τὰ ὁποῖα ἐδημιούργησαν τὰ παραγκωνιζόμενα δίκαια τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων». Ὁ συγγραφεὺς μᾶς ἐξηγεῖ οὕτω διατὶ ἔγραψε τὸ δράμα του. Ἡ ἐξηγήσις αὐτὴ μᾶς ἀπαλλάσσει νὰ εἰσελθωμεν εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ἔργου, ὡς ἔργου δραματικοῦ. Δὲν ἀσφᾷ ἡ ἐκτέλεσις τοῦ τοῦς ἡθοποιοῦς πλέον, ἀλλὰ τοὺς ἐργάτας. Ὁ συγγραφεὺς κρίνει ὅτι ἤδη ἀρχίζει ἡ λίμνη, ἡ ἡσυχία, νὰ ταράσσεται· θὰ φουρτουιάσῃ—θὰ ἐπέλθουν καταστροφαί—ἀλλὰ ἀπὸ τὸ φούσκωμα τῆς λίμνης—τὰ ἐρεπία—θὰ προκύβῃ μία νέα ζωὴ, μία ἀναγέννησις διὰ τοὺς καταδικαίους τῆς ἐργασίας. Ἀς τὸ εὐχρηθῶμεν, χωρὶς τὴν μεσολάθεσιν ὁμῶς δραματικῶν ἔργων. . . .

★

Ὁ «Ἐξοχώτατος μπαμπᾶς» δράμα ἐκ τῶν νεωτέρων τοῦ Ἰταλοῦ Ροδέττα, ἐδόθη ὡς τιμητικὴ τοῦ κ. Ἐδμόνδου Φύρστ, τοῦ δραματικοῦ πρωταγωνιστοῦ τῆς «Νέας Σιγνής», τοῦ διακεκριμένου πάντοτε ἐπὶ εὐσυνειδήσια. Ἐξοχώτατος λέγεται ὁ Πέτρος Ματέν, διότι εἶναι ὑπουργός. Ἀγαπᾷ πολὺ τὴν κόρην του Ρεμίλιαν, ἥτις ἔχει συζευχθῇ τὸν ἐργαστασίαρχον Σμιθ, διατελοῦντα ἤδη μετ' αὐτῆς εἰς ψυχρότητα, ἐνεκα τῆς φιλαρεσκίας τῆς. Ὁ Σμιθ ζητεῖ νὰ πάρῃ τὴν γυναῖκά του ἀπὸ τὴν Ρώμην ἐκ τοῦ πατρικοῦ οἴκου εἰς μίαν πόλιν, ὅπου τὸ χαρτοποιεῖόν του, διότι μετὰ τοῦ πενθεροῦ του καὶ τῆς γυναίκος του ζῇ ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ εἰς ἐξάδελφός της, ὅστις ἔχει φήμην ἐρωμένου της. Ὁ ἐξάδελφός της αὐτὸς ἔχει σχέσεις με ἕνα ἀσυνείδητον χρηματιστὴν ἀπὸ τὸν ὅποιον λαμβάνει χρήματα διὰ νὰ ἱκανοποιῇ τὴν ματαιοδοξίαν τῆς Ρεμίλιας. Ὁ Ἐξοχώτατος μπαμπᾶς διὰ νὰ μὴ ἀποχωρισθῇ τῆς κόρης του ἀποδιώκει ἐκ τῆς οἰκίας του τὸν ἀνεψιόν, ἀλλ' ἡ κόρη του τὸν βλέπει συχνά. Ὁ ἀνεψιὸς εὐρίσκει εἰς τὸ καλάθι τῶν ἀχρήστων μίαν εἰδοποίησιν δι' ἐν κινδύλιον τοῦ προϋπολογισμοῦ τὴν εἶδσιν αὐτὴν μεταβιβάζει εἰς τὸν χρηματιστὴν, ὅστις κερδοσκοπεῖ δι' αὐτῆς.

Ἡ ἀντιπολίτευσις κατηγορεῖ τὸν Ἐξοχώτατον